

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Jurnalistica română și abusurile ei.

Presa, sau tiparul, a fost una dintre descoperirile cele mai mari ale genului omenesc, pentru că presa a luminat omenirea și a ajutat-o la progres și cultură.

Productele, adică tipăriturile presei, toate cărțile și toate jurnalele, au dovedit, că spiritul omenesc cât e de capabil de a se cultiva și de a ridica genul omenesc din întunecul la lumină, căci prin lumină se crește o soartă mai bună și omenirea își asigură existența.

Tot aceste rezultate sunt de înregistrat și pentru un popor, care a ajuns la cunoștință, că ce e presa pentru luminarea și cultivarea sa, pentru existența sa națională, pentru religioasă și moralitatea sa, cu un cuvânt, pentru învățăturile de cari are lipsă.

Iată deci scopul presei. Și vai și amar de sufletul aceluia, care ori și în ce mod abuzează de presă. În presă jurnalele, adică ziarele, foile de zi, au rolul cel mai mare în viața unui popor, pentru că jurnalele au misiunea înaltă de a croi soarta unui popor, de a promova luminarea și cultura unui popor. Și iarăși vai și amar de sufletul aceluia, care împiedică împlinirea misiunii acesteia și abuzează de jurnalele poporului, căci jurnalele sunt destinate și înființate pentru popor, sunt ale acestuia, iar nu ale redactorilor, cari cred că sunt niște stăpânitori personali ai poporului.

Un jurnal bun trebuie să fie organ de educație, căci poporul prin educație poate fi condus la progres și la cultură. Trebuie să fie apoi organ de control al moralității publice, și pe cel slab trebuie să-l înfrâneze de a păcătu în contra altora, trebuie să-l împedecă de a aduce și trata cauze personale, adeseori răsunătoare, în jurnal, pentru că redactorul nu-și poate vinde ori lăsa coloanele foii sale pentru certe personale, ci jurnalul bun trebuie să fie ca un bătrân înțelept, ca un om de demnitate, ca un om de onestitate. Jurnalul bun nu consideră pe cetitorii săi sau publicul de o masă supusă disciplinei redactorului, nu consideră pe cei de altă părere, contrară părerii redactorului, de *mișei*, pe cari redactorii au dreptul să-i sbiciuie, sau să le păteze omenia, sau precum se face ori dorește, — moralicește să-i omoară.

Vedeți, jurnalul român cum ar trebui să fie, și cum n'ar trebui să fie! Vedeți, ce chemare și ce misiune s'ar aștepta dela un jurnal bun românesc?!

Dar durere, eu și mulți alți Români mai bătrâni, am ajuns la triste experiențe cu privire la jurnalistica noastră, pentru că de mai mulți ani a început o corupțiune în mai multe direcțiuni prin cabinetele unor redacțiuni, și acea corupțiune seduce poporul, nu-l pregătește pentru cultura și existența sa. Unii cari nu

au chemare să fie redactori și nu-și pricep misiunea, au dus poporul la o destrăbălare publică, așa încât ai să te temi, că din cabinetele unor redacțiuni vor începe să iase unii și cu ciomegele, ca să bată pe toți cari le stau în cale, lor și vederilor lor.

În țara noastră politica românească e foarte grea, ca nici în o altă țară, și e grea, pentru că prea puțin sunt cei vrednici de a fi conducători în politică, și pentru că poporul încă nu știe să aleagă între sfaturile bune și ideile seducătoare, ba adeseori înșelătoare. Cam totdeauna Românul a rămas de vină pentru politica sa; cam totdeauna Românul și-a zis sieși: „Doamne! dă-mi mintea Românului cea de pe urmă”. Adecă: după ce i s'a spart capul.

Între așa împrejurări mi-e teamă, că nu vom fi destul de tari ca să ne putem lupta pentru existența națională, să ni-o asigurăm cu toate obiceiurile strămoșești, — și mi-e teamă pentru bisericile și școalele noastre!

Trebuie să căutăm deci pe cei mai bătrâni, pe cei mai învățați, pe cei mai înțelepți, pe cei mai cu experiențe, pe cei mai de omenie, și dela acestia să cerem sfaturi bune. Și nu-i ertat, ca aceia cari n'au nici o învățătură, nici o carieră, nici o chemare, nici o pricepere pentru misiunea jurnalistică noastră, să se ridice deasupra, pe spinarea poporului român, și să strige, că ei sunt stăpâni peste jurnalistica noastră, deci și peste popor.

N'as avea lipsă să mă bag în ceartă cu nimenea, dar văzând pe atâți Români onesti cuprinși de frică și de groază de acelea ce se petrec cu mare îndrăzneală în unele jurnale, am aflat de datorința ca eu, deși am trecut de 80 de ani, să-mi ridic glasul în interesul *adevărat al jurnalisticii noastre și în interesul moralității publice* și să strig aceluia pe cari îi privește: „Dar nu aveți rușine de lume? Noi doar nu suntem singuri în această țară, ca să se ridice gunoaiile deasupra, și această țară se afle în Europa cea cultă?!”

Din toate cele zise se vede, că poporul român are lipsă de redactori buni și pricepuți, oameni cu simț de onestitate, apărători de virtuțile poporului român, și nu oameni cari să facă, ca viața noastră politică și publică să apuce pe calea corupțiunii.

Iată cum trebuie să fie un redactor dela o foaie politică românească:

1. Om învățat, jurist, care știe legile țării, știe istoria patriei, cunoaște datinile Maghiarilor, cunoaște administrația comitatelor și a comunelor, apoi pe deasupra, om care să învețe din cărți politice dela alte popoare barem atâta, cât să aibă idee de politică. Numai prin învățătură poți ști ceva, și numai ici colea afli și pe unii cu praxă bună, cari pe sine înșiși se califică.

2. Om de omenie și cu moralitate, pentru că el are datorința să dea educațiune morală și sfaturi

bune poporului, pentru care s'a înființat foaia.

3. Redactorul trebuie să aibă vază în viața socială română, căci el are și chemarea de a conduce chiar și inteligența din jurul său.

4. Un redactor trebuie să trăiască bine cu inteligenții pe toate terenele, mai ales politice-literare, pe acestia are să-i invite, să-i roage, ca să-l ajute cu lucrări. O chiluță a redacțiunii să fie salonul de consultare, de conversare cu inteligenții din acel oraș, barem odată pe săptămână.

Mie mi se pare, că așa ar trebui să fie, dar văd că la Români așa ceva s'ar părea imposibil, pentru că noi nici nu suntem maturi pentru politică, viața publică și socială.

Un redactor așa calificat, precum l'am descris, ar trebui să-l plătești foarte bine, căci altcum un astfel de Român calificat pentru a fi redactor, și cu carieră bună, nu se jertfește pentru nici o foaie, — adecă pentru un popor așa de nemulțămător cum e al nostru, știind, că până unii redactori de mântă în sudori de trudă mare.

Astfel apoi, din nefericire, unii Români din cei tineri cred, că ei sunt buni pentru toate cele. Fără să învețe ceva, câte unul din ei se crede deja om genial, care nu mai duce lipsă de învățătură. Din creerii se creiază ce vrea, dar nu și ce trebuie. E destul, ca el să creadă, că are chemare să conducă politica Românilor de pe calea greșită pe cea bună, și cu astfel de credință el se face redactor, se face șef de redacțiune, se face primcolaborator, etc. Și sunt jurnale pentru astfel de oameni geniali, cari la toate se pricep, — cum cred ei, — dar nici decum la politică!

Așa se întâmplă, că unele jurnale nu arareori devin o plagă în viața noastră națională și socială. Dar de unde vine atâta blăstăm pe Român? Deși ar trebui să te bucuri, când vezi că în multe părți ale țării apar jurnale românești, căci în toate părțile sunt interese naționale de apărare, trebuie să te și întristeze faptul, că vezi, cum foaia e fondată numai pentru redactor, — ca să mai lovească și el și amicii sei câte odată în unii din onoratul public.

Se întâmplă câte odată, că o grupare de oameni, cu păreri politice la fel, înființează câte un jurnal, și fundatorii sau stăpânii jurnalului înșiși se cred destul de pregătiți, pentru a griji de ale politice; dar pentru de acestea trebuie lucru cu trudă!

Apoi și astfel de grupări, de partide, trebuie să-și caute redactori și colaboratori, și firește, că aleg de aceia, cari nu se pricep la politică, stau însă tot cu gura căscată și fac reclame mari pentru stăpâni; iară poporul, de zgomotul cel mare asurzeste, și nu poate auzi sfaturile bune ale altora!

Acești redactori și colaboratori năimiți, în loc de a se pricepe la politică, se pricep la ofensarea mul-

tor persoane, și-și aroagă dreptul să aducă judecată asupra oamenilor de omenie.

Cea mai mare parte din onor. public nici nu are ideile despre abusurile unor jurnale, săvârșite în contra persoanelor oneste; și poate că nu-i de prisos să se mai deschidă și mintea altora, ca să priceapă natura acelor abuzuri, de cari și eu, și alți inteligenți am suferit. Câte-va cazuri ne vor lămuri:

1. Câte un redactor te atacă din senin, fără de nici o cauză și fără a se subscrie, și apoi nu-ți dă loc în foaia lui, ca să te aperi.

2. În viața națională și socială românească sunt unii șireți și fără de suflet, cari fac pe redactorul ca să te batjocorească, sau redactorul, ca bun amic, primește dela ei batjocuri asupra ta, și apoi nu te lasă să te aperi în foaia lui.

3. Unii redactori au de colaboratori oameni de puțină valoare personală, cu puțin caracter, și redactorii verosimil au plăcerea spirituală, când un prieten al lor vătămă pe cineva, iar redactorul nu-ți dă loc în foaie, ca să te aperi.

4. Unii redactori adeseori primesc din provincie corespondențe pline de minciuni (pentru că în tot locul se află Români șireți și mănioși pe alții), și dela mai mulți știu, că unii redactori nu au publicat apărarea celui vătămat, — iar unii redactori au maniera, că din știrile de apărare publică ce vreau ei, ba adeseori îl mai și înfundă pe cel vătămat.

5. Sunt cazuri, când unii din public, dar din cei mai șireți și cu punga plină, prind câte pe un tinăr nebunat, deja corupt, și-i plătesc, ca să batjocorească pe cineva.

6. Elucru necuviincios, ba fără de omenie, că acela care atacă nu se subscrie, sau se folosește de un nume fals, și e și mai păcătos acel redactor, care știind aceasta, face din foaia sa tufă, de unde să se atace.

Vedeți, onorați cetitori, că și numai în aceste abuzuri puțin, aci descrise, se reoglindează decadența presei noastre! Vedeți, cum se face corupția vieții noastre naționale și publice?! Astfel de redactori să nu-și facă nici o fală din foaia lor, dar nici jurnalistica română să nu creadă, că stă pe un nivel înalt al culturii. Cu astfel de jurnalistică nu se crește virtuți naționale, virtuți de creștini, virtuți de cetățeni liberi, ci cu așa jurnalistică se propagă stricarea neamului nostru, — îndobitocirea lui!

Lucru natural, că poporul român nu are lipsă de o astfel de jurnalistică, la care lucră cei nechie-mați, cei nepricepuți pentru misiunea jurnalistică, la care lucră și de cei răi la suflet, necurați la inimă, cari corup și distrug pe unde ajung.

Și e lucru trist, când și stăpânii aliați ai unor jurnale nu au ajuns la înțelepciunea, ca să conducă bine pe colaboratorii și pe redactorii foaiei lor, ci dau acestora frânele în mână, ca ei să ducă pe

stăpâni unde aceștia nici nu visează. Dar răspunderea cea de frunte cade pe ceice se cred conducători și nu știu conduce!

Eu nu pot da nimănui minte mai multă decât i-a dat Dumnezeu; dar cred, că tot Românul are totuși atâta minte cât îi trebuie, ca să priceapă, că ce e bine și ce e rău pentru el?!

(Sibiu.) Dr. At. Marienescu.

Congregația de toamnă a comitatului Sibiu.

Luni, în 3 Octomvrie n. s'a ținut congreagația de toamnă a comitatului Sibiuului. La ordinea zilei erau puse 248 de obiecte, mai mult sau mai puțin importante. Cel mai important obiect a fost negreșit ocuparea din nou a postului de vicecomite, devenit vacant prin abdicarea vicecomitelui de până aci.

Rezultatul alegerii depindea de sine înțeles de atitudinea Sașilor, cari deși în comitat o mică minoritate, în reprezentanța comitatului formează — mulțumită legilor vitrege și apăsătoare pentru Români — o majoritate de mai bine de cinci din șase părți ale tuturor reprezentanților. Sașii au și făcut uz din greu de poziția asta, pentru ei atât de favorabilă. Și a nădărnici nu numai la alegerea de vicecomite, ci și la toate celelalte alegeri ce au urmat în locurile devenite vacante în urma acestei alegeri.

De vicecomite a fost ales dl Ludovic Fabritius, până aci protopretor cu locuința în Sibiu. În locul lui a fost ales de protopretor, protopretorul de până aci în Sebeșul săsesc Hanner. În locul lui Hanner a fost ales de protopretor la Sas-Sebeș, vicesenotarul Gräff, iar în locul acestuia de vicesenotar arhivarul comitatens Herbert.

Dupăcum se vede patru alegeri și patru sași aleși! Va întreba lumea românească: bine, dar Românii nu au avut candidați? Și se ținută au observat Românii față de aceste alegeri?

Răspunsul la aceste întrebări este, că da, au avut Românii candidați încă foarte harnici, cari au rămas neabogați în seamă. Mai departe alegerile au urmat toate cu aclamațiune, vasă zică și cu voturile Românilor.

Și oare pentruce aceasta? Pentrucă nu vrem să ne stricăm cu Sașii! Și pentrucă tot mai sperăm, că vom mai putea ajunge în viitor, una sau alta din grația lor.

Adevărat este, că noi Românii, marea majoritate din comitat, nu facem nici a șase parte din reprezentanța comitatului. Și adevărat e mai departe și aceea, că noi nu suntem în stare a da prin votul nostru până nici la cel din urmă hai-duc comitatens. Dar tot atât de adevărat e și aceea, că ori câți suntem, suntem de ajuns spre a le încurca fraților Sași din când în când ițele. Și spre a face ca să nu se poată bucura în tihnă de roadele isprăvilor lor.

Noi Românii nu mai avem mult de pierdut! Din 6 protopretori avem unul. Din 6 pretori iar numai unul. Și afară de acestia din toată droaia de oficianți comitatensi încă numai 2 vicesenotari și un practicant.

În cele din urmă ori cu ei, ori fără ei, puțin împoartă. Și ceea ce e de mai multă însemnătate, este a se ține stindardul la înălțimea ce i se cuvine.

O legitimă deprimare și indignare chier a trebuit să cuprindă pe ori și care Român, care fie ca reprezentant, fie ca privitor a luat parte la ședința congregațională din 3 Octomvrie c., văzând cum justele noastre pretensiuni se calcă în picioare și cum Sașii își fac menderle lor, fără ca Românii barem să protesteze!

Pactul după afirmările compatrioților sași nu mai există. Dar ori există, ori nu, n'ar fi pretins simțul de dreptate și poate chiar și de prudență, că dintre patru avansări să privească una barem pe un Român?!

Dar și dacă compatrioții sași au alte vederi și nu cunosc considerațiuni, cuvine-se oare că noi Românii să tăcem la toate, ba chiar să conclurăm la fapte apte de a ne indigna?!

De sigur nu! Și tocmai pentru aceea va trebui să ne schimbăm tactica în viitor. Și fiecare dintre ai noștri va trebui să fie la locul său și să-și îndeplinească cu sumpătate misiunea sa. Căci altcum ori ce procedere mai energică e și rămâne imposibilă.

Căci — ca să aduc un exemplu dela congregația din urmă — dacă noi Românii față de propunerea Sașilor, ca candidații lor să se aleagă cu aclamațiune, voiam să

propunem din parte-ne ca să se facă alegere nominală, ca astfel noi să putem vota pentru un candidat român, — asta nu o puteam face, fiindcă nu eram în stare să adunăm 20 de subscrisori pentru propunerea noastră.

Deci mai multă energie și mai strictă împlinire a datorințelor — în viitor!

Un reprezentant român din congregație.

Conferențele învățătoarești.

V.

Atențiunea și susținerea ei în școală.

De Teodor Ofel inv. în Agărbiciu, tractul Turda. (Fine.)

2. Al doilea dușman este ținuta rea a învățătorului. Na-mi pot închipui învățător cu ținută defectuoasă, deci nu mă ocup cu el, ci amintesc mai bine când e ținuta bună. Ținuta învățătorului este bună, când se silește a-și câștiga iubirea și încrederea părinților elevilor și a societății în care se învârtă, cu un cuvânt să câștige opinia publică prin purtarea lui și tractarea fină și de model cu ori și cine;

— când își câștigă iubirea și încrederea elevilor, cu iubire părintească și cu tractare dreaptă și nepărtinitoare. Să nu pedepsească și să nu premieze pe nedrept. La pedepse să fie cu considerare la natura elevului. Să-i ocupe serios. Cu un cuvânt să țină cont de regulile pedagogice existente azi. Învățătorul cu ținută lui bună corege pe elevii cei răi și zburdalnici.

3. Al treilea dușman este predarea rea sau medodul greșit.

„Puterea învățătorului e metodelui său”, zice Disterweg.

În ori ce comunicare de idei lucrul principal este claritatea. Ca învățătorul să poată propune clar, în prima linie e de lipsă să fie stăpân desăvârșit pe materia ce o predă. Devine însă stăpân numai după o pregătire conștientă, făcută după un plan bine chibzuit. Dacă învățătorul e pregătit, propune liniștit, fără îngrijare, nu stă la indoială, nu pauzează fără înțeles, căci în decursul unei pauze de această felă voce atențiunea elevilor se împrăstie și înzadar revine învățătorul, ca să continue, căci nu mai poate concentra atențiunea și urmarea e, că munca lui din aceea oră e fără efect, e zadărnice, pentru că lipsește atențiunea. Se mai poate întâmpla, că în lipsa de pregătire nu poate ține logica dintre idei, se abate dela principiul pedagogic care ne spune să înaintăm treptat fără lacune și noțiunile nouă să le dezvoltăm din cele vechi premerse lor.

În cazuri de acestea dispăre atențiunea și avem de urmare nereușitul, cu care nu putem învinui pe elevi, căci noi purtăm vina.

Propunerea clară o zădărnicește de multe ori dispoziția rea sufletească a învățătorului, provenită din multe năcazuri ce ne întîmpină. E bine deci, când mergem la școală să le facem toate uitate, după zisa scripturii: „Toată grija cea lumească dela noi s'o lăpădam”.

Iată cum așteaptă Disterweg să fie învățătorul când propune, și ce zice el, în cartea sa Provățitorul spre cultura: „Pentruca învățătorul să-l poată excita pe elev și să-i poată susține atențiunea excitată, trebuie să posadă dispoziție sufletească senină, firmitate în știință, putere disciplinatoare și să domineze pe deplin materia de învățământ. Deci învățătorul va avea să instrueze fără carte și să posadă abilitate nu numai de a instrui în formă dialogică, ci totodată și de a împurta întrebărilor sale farmecul noutății și al interesului și putere esecitantă”.

Trebuie mai departe ca învățătorul să se acomodeze gradului de pricepere și felului de gândire al elevilor, ca aceia să-l înțeleagă, că dacă nu-l pricepe nu-l ascultă. Sft. Augustin în cartea sa Despre primul învățământ religios zice: „Învățătorul are să se coboare la priceperea copiilor, să i facă a înțelege tot ce predă și să caute a le nobilita inima”.

Un dușman tot așa de înșămnat este și zgomotul de ori ce natură. Nu-i vorbă, fac elevii destul zgomot, dar aceasta e de puțină însemnătate, căci un singur semn al învățătorului îi pune capet.

Dar mai sunt diferite zgomote din afară, cari împrăstie atențiunea elevilor, pentru delsturare a căror unde numai se poate, învățătorul are de a lupta în po-triva lor cu toată energia. Exemplu: Școala de lângă drum sau din alt loc umblat. Să înțeleagă, că aici e mai greu, eu însă înțeleg, când i se dă ocaziune, pentru că liniștea e de mare înșămnată. Dascălii cei vechi, ce Aristote, Socrat, etc. mergeau cu discipolii pe câmpul pădure, în locurile cunse și neconturbate, și acolo învățau.

Azi avem sale de învățământ spațioase, sănătoase, provăzute cu de toate cele, sau cel puțin așa ar trebui să fie. Aceasta s'ar referi la susținătorii de școale, însă numai râvna lor și așa e zadărnice și nu asigură de loc ajungerea scopului, dacă nu contează la însuflețirea și simțul național al învățătorului. Cu cât are învățătorul de a se lupta, de a suferi mai mult, cu atâta îndeplinește mai cu folos lipsurile noastră naționale.

Dacă suntem săraci, facem cum putem, și ne împacă cu traiul, zice poetul.

Ne mângăem și noi acum în veacul al XX cu cuvintele marelui pedagog olandez Erasmus de Rotterdam, din veacul al XV, care în o epistolă soră dascălului Sapidus următoarele: Oficiul tău samănă cu acela al unui rege. Este ceva înălțător de suflet a prevedea tinerimea cu cunoștințe frumoase și folositoare și cu învățăturile religiei. Numai proștii și nebunii desprețesc acest oficiu, care de fapt este extraordinar de sublim. Deșirăsplata este puțină, virtutea te recompensează în mod cel mai splendid”.

Aceasta este după părerea mea o deslușire mică a atențiunei cu mijloacele necesare la delsturare a cauzelor, cari împedecă susținerea atențiunei, precum și mijloacele cu cari o susținem sau cel puțin eșutăm susținerea atențiunei.

Atâta am aflat eu de bine a aminti din parte mea, fraților colegi, asupra chestiunei din tema de față, cu care rezultat nici eu nu sunt deplin mulțumit, însă speriez, că o altă ocaziune, de ne va ținea bunul Dzeu, vom reveni și luând sfat bun unul dela altul, să ne cultivăm și luminăm, spre preamărirea lui Dzeu și spre fericierea neamului nostru. Pentrucă deviza noastră este „Voește și vei putea, luminează-te și vei fi”.

Convocări la conf. învățătoarești.

În senzul dispozițiunilor cuprinse în circularul consistorial din 19 August a. c. de sub Nr. 9581 școl. prin aceasta convocăm conferența învățătoarească tractuală pe Vineri în 8 și Sâmbătă în 9 Octomvrie st. v. ce se va ține în școala noastră din comuna Sebeșul msre cu următorul

Program:

1. La 9 ore a. m. deschiderea conferenței, premergând chemarea Duhului sfânt.
2. Constatarea celor prezenți și constituirea.
3. Cetirea rezoluțiunii consistoriale de sub Nr. 14 694 Școl.
4. Predarea temelor din religie, limba română, comput și geografie, de învățătorii designați în conferența din a. tr.
5. Raportul comisiunii de 3 despre starea învățământului din tract și activitatea extrașcolară a învățătorilor definitivi din acest tract.
6. Darea de seamă despre cea mai bună carte pedagogică română cetită în ultimul an, de Ioan Magiar.
7. Discuții relative la întemeierea bibliotecii tractuale pedagogice și a unei reviste pedagogice pentru întreaga metropolie, de Ioan Francu.
8. Două disertații și o lecție practică pentru popor, de învățătorii designați.
9. Statorirea programei pe anul 1911 pentru conferența cercuală.
10. Propuneri și încheierea conferenței.

Cluj, 15 Septemvrie 1910.

Tulin Rozescu
protopresbiter.

Conferența tractuală a învățătorilor convocată prin circularul Prea Ven. Consistor arhidiecezan din 19 August a. c. Nr. 9581 Școlar sa va ține în protopresbiteratul tractului Brașov în orașul Brașov la 8 și 9 Octomvrie a. c. st. vechiu cu următorul

Program:

1. Serviciu divin împreunat cu învocaarea duhului sfânt. Începutul la 8 ore a. m.
2. După serviciul divin deschiderea conferenței, cetirea apelului nominal și constituirea biroului.

I. Teme teoretice.

1. Rostul gramaticii în școala populară, lucrată de directorul Ioan Dariu.
2. Lucrul manual și însemnătatea lui în școală atât pentru băieți cât și pentru fete, lucrată de dir. Ioan Sporea.
3. Darea de seamă despre cea mai bună carte pedagogică românească, cetită în ultimul an, lucrată de R. Frateș.
4. Discuții relative la întemeierea de bibliotecă tractuale pedagogice, a unei bibliotecă pedagogice centrale și a unei reviste pedagogice pentru întreaga metropolie, lucrată de Radu Prișcu inv.

5. Darea de seamă despre activitatea extrașcolară a fiecărui învățător.

II. Teme practice.

1. O lecție de geografie cu cl. III de școală, lucrată separat de învățătorii Nicolae Ilie, Vasile Creangă și Ioan Oancea.
2. O lecție de cetire după metodel fonomimic cu a I. de școală, lucrată separat de inv. Vasile Ioan, Nicolau Stancu și Nic. Oancea.
3. O lucrare scripturistică din limba maternă cu a V-a și VI-a clasă, lucrată de inv. David Pop, G. Surariu și A. Popoviciu.

Temel au să se facă în scris și să se predea înainte de ținerea prelegerii preșidiului conferenței.

În fine invit pe toți învățătorii să se pregătească din temele (lucrate) și luate în program, ca discuția și conferența să fie purtată cu deplina cunoștință de cauză.

La această conferență sunt îndatorati a participa, pe lângă învățătorii, și onorații preoți ca directori școlari.

Brașov, în 10 Septemvrie 1910.

Ioan Hamser
protopop adm.

Conferența tractuală a învățătorilor convocată prin Circularul Prea Ven. Consistor arhidiecezan din 19 August a. c. Nr. 9581 Școl. se va ține în protopresbiteratul tractului Bran în comuna Zărnești la 8 și 9 Octomvrie c. vechiu cu următorul

Program:

1. Serviciu divin împreunat cu învocaarea duhului sfânt. Începutul la 8 ore a. m.
2. După serviciul divin deschiderea conferenței, cetirea apelului nominal și constituirea biroului.

I. Teme teoretice.

1. Avantagiile metodelui fonomimic la învățatul scrisului și cetitului românesc, lucrată de inv. Nicolae Garoiu.
2. Mijloacele prin cari poate să deprindă un învățător poporul din comuna la cultivarea legumăritului, care până acum a fost neglijat, lucrată de inv. Ioan Pascu.
3. „Dare de samă despre cea mai bună carte pedagogică românească, cetită în ultimul an, lucrată de inv. Romul Cristoloveanu.
4. Discuții relative la întemeierea de bibliotecă tractuale pedagogice, a unei bibliotecă centrale și a unei reviste pedagogice pentru întreaga metropolie, lucrată de inv. Pompiliu Dan.
5. Darea de seamă despre starea învățământului în tractul protopresbiterat al Branului, lucrată de dir. Ananie Boldor.
6. Darea de seamă despre activitatea extrașcolară a fiecărui inv., lucrată de G. Luciu.

II. Teme practice.

1. O lecție din limba română cu elevii clasei a II-a, lucrată de inv. Trifon Pușcariu.
2. O lecție din Religione cu elevii din cl. III-a, lucrată de inv. Leonte Roman.
3. O lecție din desemn cu elevii din cl. IV-a, lucrată separat de inv. Ioan Sperchez.

Temel au să se facă în scris și să se predea înainte de ținerea prelegerii preșidiului comitetului.

În fine invit pe toți învățătorii să se pregătească conștientos din temele luate în program, ca discuția și conferența să fie purtată cu deplina cunoștință de cauză.

La această conferență sunt îndatorati a participa, pe lângă învățătorii și învățătoare, și onorații omni preoți ca directori școlari.

Zărnești, în 10 Septemvrie 1910.

Ioan Hamsea
protopop.

Din protopresbiterate.

Convocare

Onorata preoțime gr. or. din tractul Bistriței se convoacă prin aceasta la conferența anuală ce se va ține la 14/27 Octomvrie a. c. în Bistrița pe lângă următorul

Program:

1. La 8 ore dim. sf. liturgie cu chemarea Duhului sfânt, vor oficia: Alexandru Popoviciu, Constantin Fămând și Ioan Rus. Va predica Const. Fămând, eventual Victor Murășianu.
2. Deschiderea conferenței și constituirea.
3. Constatarea celor prezenți.
4. Discuție asupra serviciului divin și asupra predicii.
5. Raportul general despre progrsul anual în parohii. Ref. Vasile Bala

6. Se comunică mai multe ordinațiuni și circulare constând, cari conțin dispoziții principale și normative.

7. „Cari sunt cauzele ce îngreună administrația în parohii, și ce mijloace s'ar afla pentru înlesnirea acesteia“. Ref. Mihail Pasou și Iuliu Suceava.

8. Discuție asupra misiunii pastorale a preotului față de învățământul religios în școlile noastre confesionale. Ref. Nicolae Șonieru și George Truța.

9. Intomnirea și conducerea conșcripției parohiale după nouele tipărituri edate. Ref. Elisen După.

10. Propunere relativ la înființarea unei reuniuni de înmormântare pentru preoți.

11. Alte propuneri.

Bistrița, 14/27 Septembrie 1910.

Gregoriu Pletosu
protopresbiter.

NOUTĂȚI.

Distincțiuni. Majestatea Sa Monarhul nostru a conferit regelui Belgiei Albert marea cruce a ordinului St. Ștefan, iar reginei ordinul Elisabete. Regele Belgiei a fost totodată numit și proprietar al regimentului de infanterie nr. 27. Oaspele suveran a acordat arhiducilor și miniștrilor Aehrenthal și Schöeneich marea cruce a ordinului Leopold. Alte distincțiuni s'au acordat mai multor înalți demnitari.

Dela comitat. Ședința comitetului administrativ al comitatului Sibiu s'a ținut în 8 c. la carele 3 p. m. în sala mică a casei comitatene.

Medic cercual în comuna Tâlmaci. A fost ales dl. T. Petrascu, din Sebeșul sârbesc.

Sfințire de biserică. Duminecă în 9 Octombrie n. va fi sfințită biserică renovată din comuna Săcădate, prin dl. asessor consistorial Nicolae Ivan, ca mandatar al I. P. S. Sale, Arhiepiscopului și Mitropolitului Ioan Meșianu.

Un dar pentru biserică din Cislădie. Parohianul Dumitru Macrea cu soția sa Ioana au binevoit a dăruia bisericii din Cislădie un rând întreg de odăjdii în preț de 120 coroane. Pentru acest dar frumos, comitetul parohial în numele comunei bisericesti exprimă mulțumirile binefactorilor și pe această cale mulțumită și recunoștință. *Comitetul parohial.*

Episcopat nou în Macedonia. Din Constatinopol se anunță, că în timpul cel mai scurt se va înființa în Monastirul Macedoniei un episcopat românesc, de care se vor ține comunitățile bisericesti ale tuturor macedonienilor. Înființarea acestui episcopat ar fi o urmare a înțelegerii turco-române din timpul recent.

Sfințire de biserică. Din Suceava se știe, că vechea biserică Sf. Gheorghe, restaurată de curând, a fost sfințită Duminecă trecută. A oficiat I. P. S. Mitropolitul Bucovinei Dr. Vladimîr Repta, asistat de preoții locali. Au luat parte la festivități numeroase deputați bucovineni, precum și mai mulți reprezentanți din clerul regalului român.

Post de medic. Pretura din Sárkány, comitatul Fegyér sub Nr. 3390/910 a scris concurs pentru postul de medic cercual Vlădeni-Tințari (Vlădey Szunyog-szék) cu locuința în Vlădeni și cu termenul până la 31 Octombrie n. c. Atragem atențiunea candidaților români asupra acestui post, constăntor din amintirile 2 comunei curat românești, depărtate una de alta 5 km. și legate prin cale ferată, în apropiere de Brașov 27 km., de sediul pretorial 25 km., și de sediul comitatenz 40 km. Pozițiunea e plăcută și sănătoasă.

Elementul slav în Viena. Când cu număratoarea din 31 Decembrie 1900, s'a constatat, că în Viena trăiesc 331.957 de cehi. Astăzi numărul cehilor trece fără îndoielă peste 400 de mii, iar al tuturor slavilor din Viena va atinge cifra de o jumătate de milion. La școlile superioare vieneze s'au înscris în semestrul acesta 2800 studenți slavi.

Inveninări cu bureți. În Budapesta s'au ivit câteva zile de arăduri mai multe inveninări de bureți compărați într-una din plățile capitalei. Duminecă trecută s'au bolnăvit vre o douăzeci de persoane în urma consumării de bureți veninoși. Unele persoane s'au bolnăvit grav și au fost duse la spital.

Record aviativ. Aviatorul Wymmalen a atins cu biplanul său o înălțime fabuloasă de 2780 de metri. Prin acest sbor a fost înțecat recordul din 9 Septembrie de 2680 metri, făcut de aviatorul Chavez, care s'a nenorocit zilele trecute în marea sa sbor peste Alpi. Când Wymmalen a ajuns cu aeroplanul său înălțimea de 2780 de metri, motorul în lipsa de benzină a încetat să funcționeze, iar aviatorul în 13 minute a luncat la pământ, fără a se primejdii.

Invenție nouă. Din Suedia vine știrea, că un medic ar fi făcut o invenție epocală, cu ajutorul căreia s'ar putea vindeca tuberculoza de gât. Știrea acestei invenții a fost primită, ca de obicei, cu neîncredere; s'au făcut însă experiențe la universitatea veche a orașului suedez Upsala, și s'au obținut cele mai bune rezultate. Metoda consistă, ca și la preparatul lui Ehrlich, în introducerea unei otrăvi în organismul bolnavului, după aceea se fac anumite inhalațiuni. Procedura se zice, că omorâă cu siguranță microbii tuberculozei de gât.

Militare. În urma unei hotărâri prea înalte aduse în 29 August a. c. inginerii arhitecți militari vor alcătui pe viitor așa numitul „Corp al ofițerilor ingineri“. Din acest corp fac parte 3 generali, 14 coloneli, 16 subcoloneli, 22 majori și 75 căpitanșii, afară de aceștia mai sânt 23 de „et-așii“, cari se întregesc din absolvenții cursului de ofițeri ingineri.

Peste Niagara. Un american îndrăzneț, cu numele Bob Leigh, a făcut rămasăg, că va trece Niagara cu ajutorul unui butoi de oțel. Butoiul, în care intrase americanul, a fost aruncat în apă. Valurile l-au dus spre cataract, și l-au svârșit din stâncă în stâncă, până ce l-au prăvălit în adâncimea apelor furioase. După câteva ore însă butoiul dus de curent a ajuns la țarmul Canadei, și acolo oamenii l-au scos din apă. Leigh spune, că valurile care se loveau de pereții butoiului, produceau un vuiet atât de infernal, încât omul credea că în fiecare clipă i se sfărșește viața.

Al 165-lea! Cassariatul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu“ a plătit ajutorul statutar, după răposatul membru George Petikesou, căpitan penz. și cavaler al ordinului Francisc-Josefin. Acesta este al 165-lea caz de moarte în sânul Reuniunii române de înmormântare sibieni.

Contra băutorilor de opiu. În Londra se găsesc mai multe localități menite pentru băutorii de opiu. Nu de mult un mare negustor de mobile a furnizat pentru câteva zeci de mii de franci mobila necesară la aranjarea unor saloane, unde aveau să se întrunească băutorii de opiu, aparținând claselor culte engleze. Poliția din Londra a întreprins în zilele din urmă o goană adevărată contra tavernelor, în care se consumă sucul acesta adormitor. Cercetările poliției însă nu prea reușesc, pentru că în aceste localități se duc să bea opiu chiar și persoane delicate, ear persoanele acestea de obicei provin pe antreprenori, când li amenință primejdia de a fi descoperiți.

Cu gândul aiurea. O gazetă din Berlin povestește întâmplarea hazlie a unui profesor de chimie foarte distras. Într-o zi profesorul își căută în buzunarul, din dreapta al vestei, unde credea să se afle ceasul; și, văzând că nu se găsește acolo, începu să se preumbe agitat prin sala de lucru. Pe urmă chemă servitorul și-i porunci: „Du-te acasă, și adu-mi ceasul de pe măsuta de noapte, unde l-am uitat“. Când vorbea așa cu servitorul, își vâră degetele în buzunarul din stânga și cu gândul aiurea, scoase ceasul, se uită la el și zise servitorului: „Grăbește-te și în zece minute să fi îndărăt“.

Din Neapol. Un ziar italian scrie, că în Septembrie s'au bolnăvit în Neapol de holeră 500 de oameni, dintre cari au murit trei sute. Autoritățile neapolitane, spune ziarul acesta, ascund cazurile de holeră. Primarul orașului a luat măsuri, ca jertfele holerei să fie îngropate totdeauna în vreme de sară, și astfel turșii străini să nu se ferească de cerul frumos al Neapolei... Vinerea trecută, când pe o sară întunecoasă era purtat către cimiter un sicriu, poporul iritat a năvălit asupra poliștilor și numai cu mare greutate s'a restabilit ordinul. În împrejurimea orașului poporul este agitat, fiindcă i se confiscă toate poamele câte voaste să le aducă de vânzare la Neapo!. Locuitorii unei comune au atacat o trăsură de desinfecare, sosită dela Crucea roșie, și au aruncat în mare toate aparatele de desinfecare ce le au găsit în trăsură.

În amintirea inbților repotați. Neconsolabila doamnă Matilda Petikesou n. Bos, dăruiește într-o vecinica odihnă a sufletului soțului său George Petikesou, fost c. și r. căpitan penz. și decorat cu ord. Francisc-Josef, anume fondului „Andrei baron de Șaguna pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor“, 5 cor., iar fondului „Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace“, 5 cor. sau în total 10 cor. — Pentru această jertfă pe altăru clasei noastre de mijloc exprimă mulțumită: *Comitetul „Reuniunii sodalilor rom. din Sibiu“.*

La „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ au fost primiți următorii membri ordinari: George Măndru (orig. din Șarmăș), sodal croitor; George Băscă (orig. din Răhău), sodal rotar; Vasile Vintilă (orig. din Săncel), Nicolae Lăpăduș (orig. din Amneș), Ioan Pomăran (orig. din Slămnic), sodali cismari; Cornel Pacurariu (orig. din Tilișca) cu 2 clase gimn., Demetriu Rodean (orig. din Tilișca), sodali franzezi; Constantin Harza (orig. din Râmnicul Vâlcea), cu 3 cl. gimn., sodal pielar; Victor Tăfău (orig. din Belean-Făgăraș), cu 4 clase gimn., sodal lăcătuș; Demetriu Ivan (orig. din Săliște), Sabin Devian (orig. din Roșia mont.), sodali pantofari, elevi ai cursului de 5 luni de croitor. Intre membrii ajutatori s'au înscris Ghiță Popp, redactor la „Foaia Poporului“, și Demetriu Opriș, cursor la „Albina“.

În chestia catehizării.

Reflexiuni.

Onorată redacțiune! Binevoiti a-mi publica următoarele reflexiuni:

În numărul 9 al ziarului „Luceafărul“, dl. I. Paul, profesor în Iași, scrie un articol cu titlul „Amintiri despre Bunea“. În acest articol intru altele se exprimă astfel: „El (Bunea) mă învidia pe mine, care fiind neunit urmam cursul de religioane la popa din Lăpu, dela care pentru 1 pitulă și tăbac de 3 cruceri scoteam un „foarte mulțumitor“ fără să fi văzut carte ori popă în ochi decât la examen de 2-ori pe an“.

Aceasta s'a întâmplat la anul 1876/77, când domnul Paul era octavan. Se poate, că stările de atunci au fost de așa. Ca toate acestea nu trebuia să fie batjocorit catehetul din Lăpu, care nu avea nici plată nici remunerație, ci bietul de el trebuia să facă pe jos cale aproape de 10 chlm.

Dar mă surprinde, că un scriitorăș eșit din școala modernă scrie un articol în „Tribuna“ din Arad nr. 175 sub titlul „Educația religioasă a clasei noastre culte“, în care se află și următorul pasaj: „Un profesor din Iași, originar din Ardeal, dl. I. Paul, povestește mai acum vre-o câteva săptămâni în „Luceafărul“ cum învăța religioana ortodoxă la Blaj: dacă îi da catehetului 1 pachet de tăbac și 3 pitule era sigur de notă „eminentă“ la sfârșitul anului, fără ca să fi dat vre odată și pe la o oră de religie în decursul anului. Se poate închipui un criminal mai mare decât acest uoigător de suflete tinere, care pare-mi se mai propune și astăzi religia la Blaj după aceeași metodă, și nu se poate înțelege oare din acest singur exemplu, că lipsa educației noastre religioase a clasei culte își are cauzele ei, pe cari numai orbiile nu le văd și pe cari cu toate acestea nime nu caută să le delature?“

Afirm, că scriitorășul nostru este falsificatorul asertului dlui Paul: „Dela care pentru 1 pitulă și tăbac de 3 cruceri scoteam un „foarte mulțumitor“ fără să fi

văzut carte ori popă în ochi decât la examen de 2-ori pe an“, pe când scriitorășul nostru zice: „Dacă-i da catehetului 1 pachet de tăbac și 3 pitule era sigur de notă „eminentă“ la sfârșitul anului“. Dl. meu, când citezi pe cineva citează-l așa cum respectivul a zis și nu spune neadevăruri, căci atunci dovedești, că ești ușuratic și superficial.

Domnul scriitorăș tot în articolul dsale citat mai sus zice, că „Acest uoigător de suflete tinere pare-mi se mai propune și azi religia la Blaj, după aceeași metodă“. Domnule, cum vii dta ou un asert atât de fals? Poatecă iocadins voești a seduce opinia publică și a batjocori pe arhierul bisericii ortodoxe, când susții, că în Blaj și ezi s'ar propune religia întocmai ca în anul 1876/1877 și de aceeași persoană?

Ar fi trebuit să știi și puteai să știi, dacă te-ai fi informat, că în Blaj nu este mai mult catehet popa din Lăpu, ci parohul gr. ort. român *Samuil Sabo*, care în postul de paroh este instituit din 1892, iar ca catehet din 1887 și de atunci până azi își ține prelegerile regulate, face mărțurisirile precegerile de direcțiunea gimnasială, iar examenele la finea fiecărui an le dă sub presidiul comisarului consistorial din Sibiu, fiind de față ori directorul gimnasial, ori delegatul său. Poartă protocol tipărit, unde induce luna, ziua, ora și materia ce se propune în fiecare clasă din studiul religiunii, precum și absențele elevilor.

Acesta e adevărul, prin urmare toate concluziunile scriitorășului cad dela sine.

Blaj, 21 Sept. v. 1910.

Samuil Sabo
preot-catehet.

Poșta ultimă.

Revoluție în Portugalia.

În Portugalia a erupt revoluția. Armata și flota s'a pus pe partea revoluționarilor. Palatul regal a fost bombardat și Regele detronat. După unele știri, Regele ar fi arestat, după altele ar fi fugit, împreună cu mama sa. S'a proclamat republica. Regele Portugaliei era *Manuel*, care înainte cu doi ani a urcat tronul, ca tinăr de 18 ani, în urma faptului, că tatăl său, Regele Carol și fratele său mai mare, au fost împușcați pe stradă.

Cărți și reviste.

Amicul Tinerimei, numărul 11, a apărut cu cuprinsul următor: Prințesa, poveste adevărată. Un foc în deserturile nord americane. O excursiune la Constantinopol și în Grecia. Povestirile unui om, care a călătorit în India. Probleme de deslețat etc. Abonamentul 5 coroane pe an. Administrația București, strada Romană Nr. 12.

„Fluerășul“. Recomandăm cetitorilor ziarului nostru rev. „Fluerășul“, foaie pentru copii, care apare în București, de două ori pe lună, cu ilustrațiuni și cu cuprins interesant pentru micii cetitori. Abonamentul 6 coroane pe an. Administrația București, strada Morfeu Nr. 8.

Concurs prelungit.

(Monografiile comunelor).

Vestim obșteea noastră, că la cererea mai multor interesați prelungim până la 15 Decembrie n. c. termenul pentru prezentarea manuscrisurilor „Monografiile comunelor“ la concursul cu premii, publicat de noi la 23 Mai n. c.

Sibiu, 27 Septembrie n. 1910.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“.

Pant. Lucea
prezid.

Vic. Tordășianu
secretar.

Posta redacției.

Domnului I. G. proh Unguraș. Adresează-te dlui August Nicoră, în Deva, dela care poți primi cele dorite.

FRAȚII NEMÉNY:
Grand-Hotel „Savoy“.

Budapesta, József-körút. Telefon: 154—08. Hotelul cel mai nou, mai modern și de primul rang al capitalei, situat în centru. 120 odăi. Saloane de cetit și conversat. Încălzire centrală cu aburi. Odaie de scaldă. Lift. Vacuum cleaner. Apă caldă și rece în fiecare odaie. Legătură cu tramvaiul electric, către toate gările. Prețuri moderate. Serviciul cel mai conștient.

„Albina”

institut de credit și economii în Sibiu.

A XIV-a tragere la sorți publică

a scrisurilor fonciare de 5% ale *Institutului de credit și de economii „Albina”* a urmat în 3 Octombrie 1910 în prezența domnului notar public regese *Gavril Zăgoni* și a doi membri din direcțiune și doi membri ai comitetului de supraveghiere al institutului. S'au tras, în valoare totală de *Coroane 142,000* următorii numeri:

à K 500 Nr.: 60, 130, 153, 186, 188, 222, 233, 271, 298, 319, 338, 361, 385, 435, 452, 495.

à K 1000 Nr.: 1, 17, 71, 100, 102, 128, 132, 162, 278, 287, 292, 313, 323, 336, 386, 387, 403, 430, 441, 454, 474, 479, 515, 545, 555, 604, 613, 621.

à K 2000 Nr.: 44, 59, 95, 167, 198, 238, 249, 279, 287, 308, 319, 325, 381, 398, 423, 437, 449, 470, 589, 609, 638, 682, 693, 743, 771, 806, 814, 871, 895, 915, 990, 1026, 1098, 1129, 1141, 1170, 1193, 1285, 1293, 1348, 1413, 1428, 1429, 1499, 1508, 1516, 1539, 1599, 1649, 1681, 1696, 1702, 1712.

Cu începere dela 1 Aprilie 1911 aceste scrisuri fonciare se răscumpără la *cassa institutului în Sibiu*, la *Filialele sale în Brașov, Lugos, Mediaș și Murăș Osorheiu*, la *Wechselstuben - Actien - Gesellschaft „Mercur”*, și la *Wiener Filiale der Zivnostenská banka pro Cechy a Moravu în Viena*; la *Ungarische Escompte- und Wechsel-Bank* și la *Pester ungarische Commercial-Bank în Budapesta*, precum și la *Filiale der k. k. priv. oesterr. Credit Anstalt für Handel und Gewerbe in Triest*, în întreaga valoare nominală împreună cu interesele curente; însă se pot răscumpără și mai înainte oricând prin escomptare, sau se pot schimba cu alte scrisuri fonciare după cursul zilei.

Cu 1 Aprilie 1911 înceată interesele lor mai departe, și cupoanele de interese scadente mai târziu, dacă la prezentarea scrisurilor fonciare lipsesc, se subtrag din suma acestora.

Din scrisurile fonciare eșite la sorți la tragerile de mai înainte nu s'au prezentat încă pentru răscumpărare următoarele:

à K 500 Nr.: 174 (din 1908), 415 (d. 1908).

à K 1000 Nr.: 86 (din 1906), 104, 240, 296, 378, 395, 397 (din 1907), 401 (din 1905).

à K 2000 Nr.: 15, 206, 207, 585 (din 1905), 672 (din 1906), 678, 960, 1122 (din 1908), 1208, 1322 (din 1907), 1349 (din 1906), 1350, 1372 (din 1908), 1408 (din 1907).

Sibiu, în 3 Octombrie 1910.

(399) 1-1

Diracțiunea.

Nr. 450/1910.

(395) 1-3

Concurs.

Prin rezoluția Prea Vener. Consistor de dto 6/19 April a. c. Nr. 4119/Bis, pensionat fiind parohul din parohia de clasa II (a doua) **Chintelnice**—Kentelke în tractul Bistriței și astfel parohia devenind vacantă, prin aceasta se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fașionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Dela concurenți se cere calificațiunea completă prescrișă de regulament pentru parohii.

Cererele de concurs, instruite conform normelor în vigoare, se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul deschis, în care timp concurenții, pe lângă observarea restricțiunilor regulamentare și pe lângă prealabila înscuviințare din partea oficiului protopresbiteral, se pot prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în parohie la biserică spre a cânta, predica, respective celebra.

Bistrița, 2/15 Septemvrie 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Gregoriu Pletosn
protopresb.

Concurs.

Pentru întregirea postului al 2-lei de învățător, dela școala confesională din **Sibot** (Alkenyér) să scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Una mie (1000) coroane solvibil lunar ter anticipative din cassa bisericii.
 2. Cuartir în natură.
 3. 1/4 jugăr grădină.
 4. 4 metri lemne pentru încălzit.
- Alesul învățător e deobligat a instrui și cânta cu elevii răspunsurile liturgice în Dumineci și sârbători.

Cuincuenalele vor da după plinirea celor 5 ani de serviciu la școala noastră.

Reflecții au a și așterne rugărilor de concurs în termenul sus indicat subsemnatului și a se prezenta în comună cu 8 zile înainte de alegere spre a se face cunoscuți poporului.

Szászváros, (Orăștie) 21 Sept. 1910.

În conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa
protopresbiter.

(397) 1-3

Nr. 354/1010 of. presb. (398) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune de paroh pelângă neputinciosul paroh Ioan Goron din parohia de clasa a III-a **Ese** prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima lui apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt jumătate din venitele parohiei fașionate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Concurenții vor avea aș așterne rugărilor concursuali, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis și a se prezenta în timpul și modul prescriș în regulamentul parohial congresual în vre-o Duminică ori sârbătoare la biserică din parohie spre a cânta predica și eventual a celebra sf. liturgie.

Deș, 9 Septemvrie 1910.

Oficiul protopresbiteral al tractului gr. or. Deș în conțelegere cu comitetul parohial.

Teodor Hermann
protopresbiter.

Birou de informație.

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincă, m'am hotărât să deschid în **Budapesta** un

Birou de informație.

Orice informație referitor la petițiile înaintate la ministerii, Curie, judecătorii etc., orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în decurs de 2-3 zile, ori și cui, resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Fac mijlociri comerciale, comande etc.

Taxa de informație 3 cor. și spese de postă pentru răspuns.

(375) 3-10

L. Olariu,

Budapesta, Lajos utca 141 III/19.

Vițe de vie

foarte frumoase și mari!

Fiecare cultivator de vie, care are lipsă de vițe frumoase, mare și ourată, să le privească pe acelea deja acuma în școalele de vierit și să-și acopere trebuințele de acolo de unde cu prețul cel mai eștin capătă cea mai bună plantă. Spre privirea locului meu de școală de vierit, afar din cele frumos, cu peste 1/2 milion vițe de vie în cele mai deosebite sorte de struguri de vin și de masă, învita respectuos proprietarul aceleia,

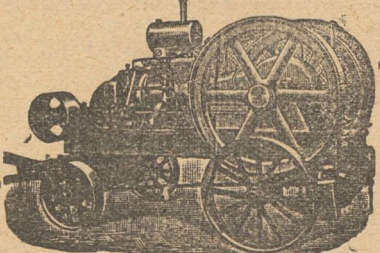
Simon Nemenz,

posesorul primei școale de vierit din Reichsdorf Nr. 121, posta Riomfalva.

Cataloge la cerere gratuit și franco!

(360) 4-

Se caută agenți cu porvinsine.

Se caută agenți cu porvinsine.

ORIG. „CHRISTOPH”!

Motoarele pentru ulei crud

Benzin, Motoarele cu petroleu și Locomobilele stau azi în primul rând.

Numele „CHRISTOPH” e o garanție.

Rezultatul unor încercări și experiențe de 75 ani. Cereți catalog dela

B. DENES, spec. de motoare
Budapesta V., Lipót körút 15.

(39) 17-19

O vai!

O să mă înec de această tuse rea!

La tuse, răgușală și mucărie ajută repede și sigur

„Pastilele de piept ale lui Egger”

au gust bun, și nu influențează asupra apetitului.

Un carton 1 coroană și 2 coroane.

Carton de probă 50 bani

Deposit general și de expedare:

Farmacia „Reichspalatin”

Budapesta, VI., Váci-körút 17.

Se găsește în Sibiu la: Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler, Carol Priessel, Au- (367) 3-26 gust Teutsch; în Sebeș la: Wilhelm Lederhulger, Ludwig Binder, farmaci.

Trăiască!

Pastilele de piept ale lui EGGER m'an scapat repede!

se adresează, cine dorește a și procura varietăți autentice de:

La NAGYENYED
Com. Alsófehér

Pomi roditori
arbori pentru alee, plante de ornament, conifere, plante de împrejmuire, fructe cu boabe, pacți, etc.

Vițe altoite
(calitate superioară) vițe europene și amer. cu și fără rădăcini.
(Catalog instructiv la cerere gratuit).

FISCHER u. Comp
Pomi Vilicultura

Fabrica drezdană de motoare societate pe acții.

Cea mai mare și mai veche fabrică de motoare a Germaniei.

Liferează în cercuri specialiste bine cunoscutele

MOTOARE ȘI LOCOMOBILE

cu

Benzin, ulei crud, gaz, petroleu, precum și

Motoare cu tragere de gaz.

Noutate surprinzătoare!

Generator cu tragere de gaz universal.

Cheltueli de mânăre:

pe oră și putere de cai numai circa 1 filer.

Depositar general:

IGNACZ GELLÉRT & COMP.

Budapest, Teréz körút 41. Telefon 12-91.

Garanție foarte bună. Condiții de plată favorabile.

(243) 12-12

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

(278) 3-52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toate de metal.

Prețcuranturi ilustrate gratis.

